

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในสถานฝึกอบรมตามกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธ

Youth Deviant Behavior Modification Based on Juvenile Vocational Training Center with Buddhist Learning Process

พระมหาทองสุข วิสุทธีโล (อังคศุภกรกุล)

Phramaha Thongsuk (Angkasuparakul)

พระสุธีรัตนบัณฑิต

Phra Sutheerattanabundit

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Doctor of Philosophy Social Development Program, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

กมลาศ ภูวนาธิพงษ์

Kamalas Phoowachanathipong

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Doctor of Philosophy Buddhist Psychology Program, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Email: pmlengpiku@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา 2) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา ตามแนวพุทธ 3) เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี ซึ่งเป็นวิธีวิจัยที่บูรณาการการวิจัยแบบกึ่งทดลองกับการวิจัยเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเยาวชนช่วงอายุ 17-24 ปี จากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 122 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โปรแกรมฝึกอบรม และแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพื้นฐาน สถิติอ้างอิง การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทผลการวิจัยพบว่า

1. ส่วนใหญ่ได้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ รองจากนั้น จึงเป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท และอื่น ๆ โดยมีเหตุแห่งปัจจัยด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม ชุมชน ที่อยู่อาศัย ด้านการคบเพื่อน ด้านเศรษฐกิจ ด้านส่วนบุคคล และด้านการศึกษา ที่มีผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชน โดยมีลักษณะพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับความรุนแรง อารมณ์ก้าวร้าว รุนแรง คิดว่าตนเองเป็นฮีโร่ ต่อต้านสังคม สุขที่ได้แก่งเพื่อน เคารพความคิดเห็นของเพื่อน ขาดสติ พลังเหลือเก็บกด พุดน้อย มีสมาธิสั้น

2. คะแนนเฉลี่ยในระยะหลังทดลอง สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในระยะก่อนทดลอง ทั้งในส่วนของคุณค่าเฉลี่ยพฤติกรรมโดยรวม ในส่วนของมิติภาวนา 4 ด้านพฤติกรรมทางกายภาพ พฤติกรรมทางศีล พฤติกรรมทางจิตใจ และพฤติกรรมทางปัญญา และในส่วนของคุณค่าไตรสิกขา ด้านตระหนักรู้ ด้านทัศนคติ และด้านทักษะ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เสนอแนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

เป้าหมายของเยาวชนไว้อีก 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการฝึกฝนทักษะ ด้านกิจกรรม ด้านผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน และด้านครอบครัว

3. สรุปแนวทางได้ 4 ระดับ คือ ระดับบุคคล โดยมีการจัดการเรียนรู้ มีการฝึกฝนทักษะ และการเปลี่ยนทัศนคติ ระดับศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน โดยมีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างทางโลกและทางธรรม มีการดูแลคุ้มครองและการสร้างกตितาร่วม ระดับครอบครัว โดยมีการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน การเป็นแบบอย่างที่ดี การให้ความรู้แก่เยาวชน และการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว ระดับชุมชนและสังคม โดยควรเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แก้ไขปรับปรุงตนเอง และดึงเยาวชนให้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมของชุมชน

คำสำคัญ: การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม, พฤติกรรมเปี่ยงเบน, เยาวชน, กระบวนการเรียนรู้แนวพุทธ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the deviant behaviors of youth based on Ban Karuna Juvenile Vocational Training Center Samut Prakan Province 2) to change the deviant behaviors of youth based on Ban Karuna Juvenile Vocational Training Center with Buddhist Learning Process 3) to propose a guideline for learning to change the deviant behavior of youth based on Ban Karuna Juvenile Vocational Training Center Samut Prakan Province. This research is a Mixed Method Research. Which is a quasi-experimental research design. The samples used in the study were youth aged 17-24 years old from Ban Karuna Juvenile Vocational Training Center. Which was obtained by selecting by using a Purposive Sampling of 122 people. The Research Instrument were questionnaire pre-test post-test training program and structured interview. Perform Content Analysis using basic statistics. Inferential Statistic. Analytic Induction and using content analysis techniques to complement the context. The research results showed that:

1. the Deviant behavior of youth based on Ban Karuna Juvenile Vocational Training Center Samut Prakan Province Most of them have committed an offense under the Narcotics Drug Act. then they are offenses against psychotropic substances. etc. due to family factors. Personal factors Environmental factors and status which causes deviations from behavior. violence. aggression. thought behavior Adaptive behavior Self-control behavior.

2. Adjusting the deviant behavior according to the Buddhist concept of youth in the Ban Kruai Boys' Training and Training Center. Samut Prakan Province. found that the average score in the after-trial period significantly higher When compared with the mean score in the pre-trial period. In both the mean of overall behavior in the section of the four prayer dimensions. physical behavior Canonical behavior Psychological behavior and cognitive behavior and in the part of the threefold dimension Awareness. attitude and skill. and important information provider There are five other ways to change the behavior of youth. namely content training. activity skills. youth-related activities. And family.

3. Guidelines for learning management for changing deviant behavior of youth in the Ban Kruai Youth Training and Training Center. Samut Prakan Province The approach can be summarized at 4 levels: individual level with learning management. Skills training and changing attitudes Level of Child and Youth Training Center With a combination of worldly and religious learning management there is custody. protection and creation of common rules. Family level with joint learning management Being a good example Educating the youth and creating good interactions within the family Community and society Which should provide opportunities for youth to improve themselves and attracting youth to be involved in community activities.

Keywords: Behavior Modification, Deviant Behavior, Youth, Buddhist learning process.

บทนำ

เยาวชน เป็นสมาชิกกลุ่มหนึ่งของสังคม ต้องเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติในอนาคต และมีผลต่อการพัฒนาของประเทศชาติเช่นกัน ดังปรากฏในพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ความตอนหนึ่งว่า “...อนาคตของชาติทุกชาติย่อมขึ้นอยู่กับเด็ก เพราะเด็กก็คือผู้ใหญ่ในเวลาข้างหน้า ถ้าบุคคลได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองที่ดีอยู่ในศีลในธรรม เคารพต่อบทกฎหมายของบ้านเมืองเสียตั้งแต่ยังเยาว์ เมื่อเติบโตขึ้นพลเมืองของประเทศก็จะมีแต่คนดี และประเทศจะเจริญก้าวหน้าต่อไปได้...” (ปราณี เมืองน้อย, 2560: 2)

แต่ทว่า โดยสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกโดยภาพรวม ส่งผลกระทบต่อทัศนคติของสังคมไทย ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม เป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่อาจยอมรับและไม่อาจทนได้ ขัดต่อระบบศีลธรรมและจริยธรรมความเป็นชาวพุทธ ที่ไม่ควรยึดถือปฏิบัติตาม ซึ่งข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นโดยการที่ขาดความยั้งคิด เกิดเป็นปัญหา เป็นคดีความกระทำผิดต่าง ๆ จากสถิติการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา ประจำปี 2561 พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่กระทำผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด จำนวน 155 ราย รองลงมาเป็นการกระทำความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน จำนวน 73 ราย คดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย จำนวน 36 ราย คดีเกี่ยวกับเพศ จำนวน 12 ราย นอกเหนือจากนี้เป็นการกระทำความผิดในฐานความผิดอื่น ๆ เช่น พกพาอาวุธปืน เป็นต้น (จารุณี แซ่ตั้ง, 2561: 1) ซึ่งไม่เพียงแต่จะมีคดีความผิดต่าง ๆ แล้ว หากดูตามอายุ ยังพบว่า เด็กและเยาวชนที่ก่อคดี มีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ ทั้งนี้ เมื่อเปิดไปดูผลสำรวจคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 - 2555 จะพบว่า เด็กที่มีการก่อคดีจะอยู่ในช่วง 16 - 18 ปี เป็นชายมากกว่าหญิงถึง 10 เท่า หากไปพิจารณาถึงความเสี่ยงของเยาวชน ซึ่งดูได้จากการประเมินมิติความเสี่ยงในการกระทำความผิดซ้ำ พบว่า เยาวชนมีความเสี่ยงในการกระทำความผิดซ้ำมากที่สุด คือ ในด้านการมีรูปแบบความคิดแบบผู้กระทำความผิด จำนวน 203 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.02 รองลงมาเป็นมีความเสี่ยงในด้านครอบครัว/ชีวิตคู่ จำนวน 196 คิดเป็นร้อยละ 95.60 มีเพื่อนหรือคนรู้จักมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม 190 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.68 ด้านกิจกรรมยามว่าง/นันทนาการ จำนวน 173 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.39 ด้านการใช้สารเสพติด จำนวน 170 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.92 ด้านมีแนวโน้มมีรูปแบบพฤติกรรมต่อต้านสังคม จำนวน 81 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.51 ด้านการศึกษา/การทำงาน จำนวน 75 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.58 และความเสี่ยงในด้านมีประวัติมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.87 มีความเสี่ยงทั้ง 8 ด้าน จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.95 (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน: ออนไลน์)

ในเรื่องของคดีความผิดกับเรื่องของความเสี่ยงในการกระทำความผิดซ้ำที่กล่าวถึงแล้วนั้น รัฐ ในฐานะมีหน้าที่ให้ความมั่นคงแก่ประชาชน ให้ความปลอดภัยต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน จึงได้ใช้กระบวนการทางกฎหมายมาใช้ในการดำเนินคดีกับเยาวชนที่กระทำความผิดไปแล้ว ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ด้วยการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและฝึกอบรม เพื่อคืนคนดีสู่สังคม (ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชน: ออนไลน์)

ซึ่งขณะนี้ ในประเทศไทย มีศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ตั้งอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ จำนวน 20 แห่ง มีเด็กและเยาวชนรอรับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูอยู่ในศูนย์ฝึกฯ เหล่านั้น จำนวน 4,189 คน แบ่งเป็นชาย 3,886 คน หญิง 303 คน ซึ่งในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ มีเฉพาะชาย มีจำนวนถึง 174 คน เป็นความผิดครั้งแรกร้อยละ 65.90 ของเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและถูกตัดสินจำคุกในคดีอาญา และยังพบอีกว่าในกลุ่มเยาวชนเหล่านี้เมื่อพ้นโทษไปแล้ว กลับมีการกระทำความผิดซ้ำ โดยเป็นความผิดซ้ำครั้งที่ 1 เป็นจำนวนถึงร้อยละ 34.10 อีกทั้งเมื่อพ้นโทษไปแล้ว ยังกระทำความผิดซ้ำอีก

ซึ่งเป็นการกระทำความผิดซ้ำครั้งที่ 2 มากถึงร้อยละ 23.25 (กรมการปกครอง: 2563) ดังนั้น จึงเป็นโจทย์ให้กับพระสงฆ์ซึ่งนับเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันทางสังคมว่า การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของเยาวชนให้ได้รับการเรียนรู้พัฒนาฟื้นฟูจิตใจ ให้พัฒนาเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้น กิจกรรมที่ต้องจัดนั้น ต้องเป็นเช่นไร กระบวนการเรียนรู้แนวพุทธที่จะมีสัมฤทธิ์ผลในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้นั้น ต้องเป็นเช่นไร จึงจะสามารถช่วยยับยั้งความเสื่อมถอยดังกล่าวไว้ได้ ต้องทำอะไรให้เยาวชนของชาติได้ผูกพันกับหลักพุทธธรรมและยึดมั่นในหลักศาสนา อันจะทำให้เกิดความมั่นคงแก่ชาติในอนาคต เพื่อดึงเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาให้มากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในสถานฝึกอบรมตามกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธ” ด้วยหวังว่า การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จักเป็นประโยชน์ต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนให้สัมฤทธิ์ผลได้ดีสืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามแนวพุทธของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ซึ่งเป็นวิธีวิจัยที่บูรณาการการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi –Experimental Research) ให้มีการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมด้วยกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธ มีการทดสอบก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม (Pre-test) และหลังการฝึกอบรม (Post-test) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เข้าด้วยกัน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) (Bruce L. Berg, 2014: 125) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในสถานฝึกอบรม เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนศูนย์ในสถานฝึกอบรม ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับกลุ่มสนทนาเฉพาะและจัดทำข้อมูลโดยการเรียบเรียงเนื้อหาที่ได้ด้วยหลักการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

1) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเอกสารที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

(1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) ศึกษาหลักพุทธธรรมต่าง ๆ เน้นที่ ไตรสิกขา กับ ภาวนา ๔

(2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ตำราเอกสารทางวิชาการ งานนิพนธ์ของนักปราชญ์สำคัญ ๆ ทางพระพุทธศาสนา บทความ วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงเอกสารรายงานของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ และจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

2) การวิจัยเชิงทดลอง เป็นการทดลองแบบวิธีวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest-Posttest Design เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความตระหนักรู้ ทัศนคติ และทักษะของเยาวชน ที่แสดงออกให้ปรากฏเป็นพฤติกรรม โดยศึกษาตามกรอบแนวคิดหลักธรรม ภาวนา 4

3) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผนการสัมภาษณ์ไว้ก่อนล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน แบบเข้มงวดพอประมาณ ข้อคำถามในการสัมภาษณ์มีโครงสร้างแบบหลวม (Loosely Structure) เป็นการพูดคุยสนทนาตามธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry) มีแนวคิดนำ มีแนวทางการสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลภายใต้บรรยากาศของการมีปฏิสัมพันธ์ที่ตึงเครียดกัน เพื่อช่วยเพิ่มเติมข้อมูลที่ได้อาจจากวิธีการอื่น ๆ ข้างต้น ส่วนการสนทนากลุ่มเฉพาะ เป็นการเก็บข้อมูลโดยการเชิญเจ้าหน้าที่และเยาวชนเป้าหมาย ที่เลือกอย่างเจาะจงตามคุณสมบัติที่นักวิจัยกำหนดแล้ว มาร่วมสนทนากลุ่ม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนา ได้ตอบ ถกปัญหา อภิปรายร่วมกัน แลกเปลี่ยนทัศนะกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจง เพื่อที่จะหาข้อมูลที่ต้องการตรงประเด็นสำหรับตอบคำถามวิจัย โดยนัดสนทนากลุ่มเฉพาะ หลังจากเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจนครบทุกคนแล้ว โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากวิธีการทดลอง โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และจากการฝึกอบรมตามโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลทดสอบก่อน (Pre-Test) และผลทดสอบหลัง (Post-Test) ด้วยสถิติ t-test dependent และสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction) ซึ่งเป็นวิธีการสรุปข้อมูลซึ่งผู้วิจัยจัดข้อมูลไว้เป็นกลุ่มและความถี่ของความคิดเห็นที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกันปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามจริง ที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า

พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่เป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ร้อยละ 63.12 รองลงมาเป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ร้อยละ 18.85 นอกนั้นเป็นคดีปล้นทรัพย์ ลหุโทษ และคดีความผิดทางเพศ ร้อยละ 11.48 และ 2.46 ตามลำดับ โดยมีสาเหตุมาจากปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านตัวบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและสถานภาพ ซึ่งก่อให้เกิดเป็นกลุ่มลักษณะพฤติกรรมเบี่ยงเบนจำแนกเป็นพฤติกรรมความรุนแรง มีความก้าวร้าว ต่อต้าน พฤติกรรมความคิด พฤติกรรมการปรับตัว พฤติกรรมการควบคุมตนเอง

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวพุทธ พบว่า

คะแนนเฉลี่ยในระยะหลังทดลอง สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในระยะก่อนทดลอง ทั้งในส่วนของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมโดยรวม ในส่วนของมิติภาวนา 4 ด้านพฤติกรรมทางกายภาพ พฤติกรรมทางศีล พฤติกรรมทางจิตใจ และพฤติกรรมทางปัญญา และในส่วนของมิติไตรสิกขา

ด้านตระหนักรู้ ด้านทัศนคติ และด้านทักษะ อีกทั้งจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ยังพบอีกว่า การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามแนวพุทธที่มีน้ำหนักสำคัญในลำดับต้น ๆ คือ มีการขัดเกลาอบรมสั่งสอน ให้โอกาสเมื่อผิดพลาด รู้ที่จะขอโทษ ให้อภัยตนเองและแก้ไขตนเอง ควรมีการตั้งสติ ผีกลั่นสติ และมีที่ปรึกษาที่ดีแก่เยาวชน ขณะอบรม รวมทั้งนำธรรมะสู่เยาวชนโดยมีกิจกรรมให้เยาวชนไปปฏิบัติที่วัด ควรให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจ รับฟัง เปิดใจ ให้อภัย คอยสังเกต เอาใจใส่ คอยอบรมสั่งสอน โดยกระตุ้นให้เยาวชนคิดด้วยตนเองและร่วมกัน พูดคุยเพื่อหาสาเหตุการกระทำที่ผิดพลาดและร่วมกันคิดหาหนทางแก้ปัญหา และให้ครอบครัวผู้ปกครองเข้ารับการอบรมการมีส่วนร่วมวางแผน การให้ความรู้สึกลดอดภัย ไม่ให้รู้สึกโดดเดี่ยว และช่วยหาแนวทางแก้ไข

เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า

แนวทางการจัดการเรียนรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการนั้น ประเด็นสำคัญ ได้แก่ ควรจัดการเรียนรู้ให้เยาวชนรู้จักกตัญญู หิริ โอตตัปปะ การแผ่พุทธคุณเป็นสรวง มีปัญญาความบริสุทธิ์ เมตตา ผีการมีสติ เมื่อมีสติ ก็สามารถยับยั้งชั่งใจได้ เน้นความจริง ความถูกต้อง ควรฝึกให้มีความซนดีหรือความอดทนอดกลั้น ทำให้สำเร็จด้วยการทำความดี รวมทั้งการฝึกอบรมวินัย วิชาศีลห้า และต้องเสริมสร้างทักษะในการคิด วิเคราะห์ แยกแยะ แก้ปัญหา ด้วยการยกตัวอย่างพฤติกรรมความรุนแรงหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือจากการใช้สื่อ หรือแบบจำลองสถานการณ์ ให้เยาวชนควบคุมตนเองได้ ควรฝึกและเสริมสร้างให้เยาวชนมีทักษะในการปฏิเสธ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้แก่เยาวชน และควรฝึกทักษะชีวิตให้เห็นความสำคัญของชีวิตตนเองที่มีต่อครอบครัวและสังคม

อภิปรายผลการวิจัย

พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ ที่เป็นเหตุให้กระทำความผิดคดีอาชญาจนนำมาสู่การเข้ารับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูในศูนย์ฝึกอบรม ล้วนมีเหตุปัจจัยมาจาก การที่ครอบครัวขาดการดูแล ไม่จบการศึกษาภาคบังคับ สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการกระทำความผิด การคบเพื่อน และเหตุปัจจัยจากตัวเยาวชนด้วยส่วนหนึ่ง สอดคล้องกับทฤษฎีทางสังคมวิทยา โดยมีทฤษฎีของ Morris (1964: 680) ชี้ให้เห็นว่าครอบครัวที่ขาดการเอาใจใส่ต่อสมาชิกในครอบครัว มีส่วนผลักดันให้เกิดอาชญากรรมขึ้นมากกว่า ซึ่งเป็นเรื่องแตกต่างกันในดานปทัสถาน ทัศนคติ และโครงสร้างพฤติกรรมที่ได้รับการอบรมสั่งสมกันมา ส่งผลให้เกิดเป็นลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบน ที่มีการแสดงออกในทางอารมณ์รุนแรง ก้าวร้าว และทำตัวเป็นจุดเด่นให้คนอื่นยอมรับหรือคิดว่าตนเองเป็นฮีโร่ ซึ่งลักษณะพฤติกรรมเหล่านี้ สอดคล้องกับทฤษฎีตัวตนของโรเจอร์ (Roger's Self Theory) (1950: 168-169) ที่เชื่อว่าบุคคลเกิดมาพร้อมกับความต้องการการยอมรับนับถือในทางบวก และจะได้รับการยอมรับนับถือ โดยอาศัยการศึกษาจากการดำเนินชีวิตตามมาตรฐานของบุคคลอื่น ทฤษฎีของโรเจอร์กล่าวว่า “ตนเอง” (Self) คือการรวมกันของรูปแบบค่านิยม เจตคติการรับรู้และความรู้สึก ซึ่งแต่ละบุคคลมีอยู่และเชื่อว่าเป็นลักษณะเฉพาะของเขาเอง

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวพุทธ พบว่า การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนด้วยหลักธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนา เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ได้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด ทั้งนี้เพราะ ใช้หลักไตรสิกขาซึ่งหัวใจหลักของคำสอน ร่วมกับภavana 4 สร้างเป็นโปรแกรมฝึกอบรมที่มีกิจกรรมประยุกต์เข้ากับ

การเสริมสร้างความตระหนักรู้ สร้างทัศนคติ พัฒนาจิตสำนึกที่ดี ให้พัฒนาเป็นสัมมาทิฐิ พร้อมกับฝึกฝน ทักษะการควบคุมตนเอง ทักษะการปฏิเสธผู้อื่น และทักษะชีวิต ให้ทำกิจกรรมจิตอาสา เพื่อที่เยาวชนสามารถ มีปฏิสัมพันธ์เข้ากับคนอื่นในสังคมได้ สอดคล้องกับหลักกระบวนการขัดเกลาทางสังคมของจันงค์ อติวัฒน์ สิทธิ และคณะ (2548: 166-168) ตอนหนึ่งว่า ขบวนการทางสังคม เป็นการกระทำรวมหมู่ เริ่มแรกเป็นการ ร่วมกลุ่มหลวม ๆ พอเวลาเลยไปชั่วระยะหนึ่งจะมีการจัดระเบียบโครงสร้างภายในเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปลี่ยนแปลงสังคมใหม่ จะให้โอกาสแก่สมาชิกแต่ละคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อช่วย เปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น

**เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนศูนย์ฝึกและ
อบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า**

แนวทางสำหรับการจัดการเรียนรู้แนวพุทธ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนนั้น ต้องมีการผสมผสานการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับศูนย์ฝึกอบรมที่ทำหน้าที่ในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู ระดับครอบครัวได้แก่พ่อแม่ญาติพี่น้องหรือผู้ให้การอุปการะเลี้ยงดู จนถึงระดับชุมชนและสังคมอันได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ถิ่นที่อยู่อาศัย ที่ล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมของเยาวชน โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเลี้ยง ทูมทอง (2556: 144-145) ที่ได้กล่าวถึงการบูรณาการการเรียนรู้ โดยจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งนำศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มาผสมผสานให้เกิดความ สมบูรณ์สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพความจริงของชีวิต โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญยิ่งกว่าเนื้อหา และสอดคล้อง กับงานวิจัยของพระมหานันทวิทย์ ธีรภทฺโทและคณะ (2561: 1347) ได้กล่าวถึง กระบวนการสร้างจริยธรรมเชิง พุทธบูรณาการสำหรับผู้ต้องขัง มีขั้นตอนคือ การควบคุมและพัฒนาพฤติกรรมนิสัย และได้นำหลักธรรมมา ประยุกต์ใช้ ได้แก่ หลักศีล 5 มรรคมีองค์ 8 หลักสังคัตถุ 4 พรหมวิหาร 4 โยนิโสมนสิการ และหิริ โอตฺตปละ มี กระบวนการสำคัญได้แก่ (1) การฝึกสัมมาทิฐิ (2) ฝึกอบรมศีล สมาธิ และปัญญา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1.1. ในทางปฏิบัติ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชน ต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ของ ศูนย์ฝึกอบรม ที่ปฏิบัติงานเป็นหลัก จึงควรตระหนักในบทบาทของการเป็นผู้ปกครอง และเป็นส่วนหนึ่งของ สภาพแวดล้อมที่เยาวชนจะได้พบเห็นเรียนรู้ในสถานฝึกอบรม โดยควรให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ให้เรียนรู้และเข้าถึงหลักธรรมอย่างลึกซึ้ง เพื่อสามารถประยุกต์ใช้กับเยาวชนให้เหมาะสมแก่เยาวชนและแก่ สถานการณ์ในสถานฝึกอบรมได้ รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชนในการเปิดใจ เปิดโอกาส และเปิดรับ การเรียนรู้ร่วมกันกับเยาวชน แบบใจสู่ใจ

1.2. ผู้ที่ทำหน้าที่สอนเยาวชน ควรเสริมบุคลิกภาพและเทคนิคการสอนที่ดี มีน้ำเสียงชวนฟัง มีกิจกรรมหลากหลายให้ได้เรียนรู้ตามสถานการณ์ เพื่อให้ได้นำไปใช้ได้จริง โดยมีความเอาใจใส่ ช่วยกันเติม เต็มในสิ่งที่เยาวชนยังขาดหรือยังพร่องไป เช่น ความรัก ความเมตตา ความเอาใจใส่ ความเห็นใจ ความเป็น เพื่อนคู่คิด มิตรคู่ใจ เป็นต้น

1.3. ผู้ปกครองเยาวชน สถาบันครอบครัว พ่อ แม่ พี่ น้อง ญาติ หรือ บุคคลที่อยู่ร่วมกันกับ เยาวชน มีบทบาทสำคัญต่อการสนับสนุนให้เยาวชนได้เกิดแรงจูงใจ ให้จิตใจเข้มแข็ง ให้เห็นคุณค่าในตนเอง สามารถควบคุมตนเองได้ โดยครอบครัว ควรได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อสร้างเสริมพลังสัมพันธ์ภาพที่ดี ฝึก ทักษะของการฟัง การให้คำปรึกษา และการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน คอยสอดส่องดูแลและให้เวลา ใกล้ชิดกับเยาวชน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรมีการศึกษาวิจัยกระบวนการปลูกฝังการตระหนักรู้ ทศนคติ และทักษะแนวพุทธ เพื่อลดโอกาสการทำความผิดซ้ำ

2.2. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการฝึกอบรมผู้ปกครอง ให้มีทักษะในการดูแลและให้คำปรึกษาแก่เยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

2.3. ควรมีการศึกษาข้อมูลของเยาวชนในเชิงลึก (In-depth Study) ในเรื่องรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เพื่อหาแนวทางการจัดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยเน้นการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2563). รายงาน. รายงานจำนวนเด็กและเยาวชนเทียบกับประชากรทั่วประเทศ ณ 31 ธันวาคม 2562.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม. (9 พ.ค. 2563) สถิติคดีย้อนหลังระหว่างปี พ.ศ. 2553 - 2558. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.djop.go.th/stat/statbetween2008-2011>. (9 พฤษภาคม 2563).
- ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชน. (2 มิ.ย. 2563) หน้าที่ของรัฐที่มีต่อประชาชน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.satit.up.ac.th/BBC07/AroundTheWorld/pol/91.htm>. (2 มิถุนายน 2563).
- จารุณี แซ่ตั้ง. (2561). สถิติประจำปี 2561 ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา. รายงาน.
- จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ และคณะ. (2548). การขัดเกลาทางสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2556). ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ เอส.พรินต์ ไทย แพคตอรี.
- ปราณี เมืองน้อย. (2560). เดินทางคำสอนพ่อ “4 พระราชดำรัส” เลี้ยงลูกให้ดีงาม. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พรินต์ แอนด์พับลิชชิง.
- พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ (อบอู่) และคณะ. (2558). รายงานการวิจัย. การเสริมสร้างสุขภาวะและการเรียนรู้ของสังคมตามแนวพระพุทธศาสนา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Bruce L. Berg. Howard Lune. (2014). *Qualitative Research Methods for the Social Sciences*. Boston: Allyn and Bacon. 8th ed. 2014.
- Carl Ransom. Rogers. (1950). *A way of being*. New York: Houghton Mifflin Harcourt Publishing Company.
- Morris Zeditch. Jr. Family. (1964). *Marriage & Kinship*. Robert E.L. Farris. ed. Mcnally.